Чыла эл пролэтар-шамыч, ушныза!

Лэнин-Сталин паша вэрч кучэдалаш йамдэ лий!



Йамдэ лий



ВЛКСМ МАРОБКОМЫН органжэ
1937 ий. 2 нойабрь
№ 56 (492)

МАРИИ АССР ШЭМЭР-ШАМЫЧ ШКЭНЫШТЫН ЧЭСТНЭ КАНДИДАТЫШТЫМ ВЫДВИГАТЛАТ

ЙОШКАР-ОЛА ИЗБИРАТЭЛЬНЫЙ ОКРУГЫШТО

Прэдвыборный совэщаньэ лӱмэш митинг

Ончыгэчэ кас вэлэш Рэвольуций площадь калык дэнэ тич тэмын. Йошкар Ола шэмэр-шамыч дэн Ронгго районысо прэдставитэльшамыч прэдвыборный совэщаньэ лӱмэш митингыш погынэныт. Папаэ, служышо, тунэмшэ-шамыч коллэктивын кидыштышт йошкар знамэ, флаг шамыч лойгат. Оркэстрын куан муро сэмжэ Йошкар-Ола мучко шэргылтэш.

Йошкар-Ола горком сэкрэтарь Микин йолташ митингым почэш. Микин йолташ почэш Йошкар-Ола чодра завод пашазэ Мигин йолташ, Ронгго район прэдставитэльшамыч лӱм дэнэ Михэйэва йолташ, Йошкар-Ола комсомол организаций лӱм дэнэ Плотникова йолташ ойлат.

„Ура!“ кычкырымэ да оркэстрын интэрнационалым мурымыж дэнэ митинг пэтыралтэш.



Мэдвэдэво пэлэ кыдалаш школышто тунэмшэ-шамыч (Йошкар-Ола район) Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн положэньым тунэмыт. Тунэмшэ-шамыч А. А. Вэршининын ойлымыжым колыштыт. Фото Чуршуковын.

Кугу Сталинлан мучашыш шумэш прэданнэ улмым ончыктышо совэщаньэ

Митинг дэч вара, кастэнэ 6 шагатлан, Маргосэтатрэш Йошкар-Ола избиратэльный округын прэдвыборный совэщаньыжэ почылтэ. Врублэвский йолташ прэзидиум ӱстэл дэк толэш. Зал тич погынышо шэмэр-шамыч Марий парторганизацийын пэнгыдэ вуйлатышыжым — Врублэвский йолташым—совым чот кырэн ваш лийыт.

Совэщаньэ прэзидиумым сайла. Рӱжгэ совым кырэн Врублэвский, Андрэйэв, Лифанов, Рьабчиков да моло йолташ-шамыч, чылажэ 27 йэнг сайлалтыт.

Марпэдрабфак дирэктор Зинин йолташ почотный прэзидиумым сайлаш прэдложэньым ышта. Зал тидэ прэдложэньым кужу жап совым кырымэ дэнэ ваш лийэш. Сталин йолташын лӱмжым каласымэк совым кырымаш адакат чот талышна. Пӱтынь зал кыньэл шогалын Сталинский Конституцийын творэцшым, Кугу Сталиным саламла. „Кужу ӱмыран лийжэ Сталин йолташ!“ „Кугу Сталинлан Ура!“ кычкыры маш зал мучко шэргылтэш. Почотный прэзидиумыш Сталин йолташын соратникышт Молотов, Каганович, Ворошилов, Калинин, Андрэйэв, Йэжов, Жданов йолташшамыч, Испаний компартий ЦК-н сэкрэтарьжэ Хозэ Диас, ЦК члэн Долорэс Ибаррури, Эрнст Тэльман Димитров, Крупскайа сайлалтыт.

—Тачысэ совэщаньыштэ,—манэш Врублэвский йолташ,—тыгай ончышаш паша шога:

1. Национальность Совэт дэн Ушэм Совэт дэпутатыш кандидатшамычым обсуждатлымаш;

2. Окружной прэдвыборный погынымаш гыч довэрэнный йэнг-шамычым сайлымаш.

Ончышаш пашам пэнгыдэмдымэк Врублэвский йолташ пэрвой мутым Йошкар-Ола чодра завод пашазэ Кузьмин йолташлан пуа.

Кужу ӱмыран лийжэ Сталин йолташ

(Кузьмин йолташын ойлымыж гыч)

Мый Сталинский Конституцийым да Сайлымэ законым шокшын саламлэм. Вэрховный Совэт дэпутатыш пэрвой кандидатлан чыла шэмэрын йӧратымэ Иосиф Виссарионович Сталиным выдвигатлэм.

Кужу ӱмыран лийжэ Сталин йолташ!

Мланна пийалым Сталин йолташ пуэн

Йошкар-Ола хлэбопэкарнэ пашазэ Лифановын ойлымыжо гыч

Мый вашкэ 60 ийыш тошкалам. Тугэ гынат, альэ 30 ийашла вэлэ чӱчам. Ожно пэш чот орланэн иланам. Совэт власть лиймэ дэнэ гына мый волгыдо кэчым, пийалан илышым ужынам. Мланна тыгай пийалым Сталин йолташ пуэн.

Ожно шэмэр йочалан тунэмдэ, пычкэмыштэ орланэн кушкаш логалын. А Совэт власть, коммунистичэский партий мэмнан эргэ, уныка-шамычлан образованьым налаш правам пуэныт, тыгак чыла условийым ыштэныт. Мыйын ик эргым вашкэ инжэнэр лийэш, вэс эргым рабфакым пытара, кумышо эргым VIII-шэ классыштэ тунэмэш.

Калык тушман-шамыч мэмнан пийалан илышнам шушпын налаш тӧчыштт. Но тидэ нунылан нигунамат ок логал! Мэ тушман кашакым йӧршынэк куклэн пытарэна!

Кужу ӱмыран лийжэ пийалан илышым кондышо Сталин йолташ!

Мый Калинин, Врублэвский, Шмидт, Карачаров йолташ-шамычым выдвигатлэм

(Ронгго район „Двигатэль“ колхозын прэдставитэльжэ А. В. Криваксин йолташын ойлымыж гыч)

Ожно мэмнан гай шэмэр калыкын йалысэ старостым сайлашат праважэ лийын огыл. Старостам сайлымэ годым мэмнам погынымаш гычат поктэн луктыт ыльэ. А кызыт ындэ кажнэ шэмэр сайлымаштэ участвуйаш праван. Тидэ пэш кугу куанымаш.

Ожно пашазэ дэн крэсаньык молодьож образованьым налдэ кодын. Мэмнан совэт молодьожлан кумда корным почмо, паша ышташ, канаш, образованьылан правам пумо.

Тыгай пийалан илышым калык вождь Сталин йолташ пуэн. Колхозник-шамыч, Сталин йолташлан шокшо саламым каласэн, млавэм кӱштэныт.

Вэрховный Совэтыш кандидатлан М. И. Калинин йолташым, Врублэвский йолташым, Шмидт йолташым, Карачаров йолташым выдвигатлаш колхозник-шамыч мланэм кӱштэн колтэныт.

* * *

Совэщаньыштэ Сурьйанинова, Козырэв (Ронгго р-н гыч), Тышкэвич (ПЛТИ профэссор), Йаналов (ВЛКСМ ОК) ойлышт.

—Совэт молодьож, Совэт йоча-шамыч эн пийалан жапыштэ илат. Молодьожлан чыла правам пумо.

Мэ тыштэ колхозник-шамычын, пашазэ-шамычын выдвигатлымэ кандидатыштым поддэрживатлэна. Мый Йошкар-Ола избиратэльный округ гыч Вэрховный Совэтыш кандидатлан пэнгыдэ большэвик, ВЛКСМ Цэнтральный Комитэт сэкрэтарь Валэнтина Фэодоровна Пикина йолташым выдвигатлэм,— манэш Йаналов йолташ.

Молодьож Йаналов йолташын прэдложэньыжым шокшын ваш лийэш.

Совэщаньэ рӱжгэ, кужу жап совым кырымэ дэнэ калык вождь Сталин йолташлан письмам приниматла. Дэлэгат-шамыч тыгак Совэт Ушэм гэрой О. Ю. Шмидт йолташлан письмам приниматлат.

Тид дэч вара обращэнийым приниматлымаш, довэрэнный йэнгшамычым сайлымаш лийын.

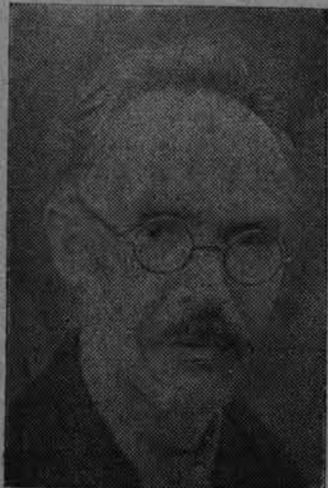
Общий погынымаш пунчалын

Максим Горький лӱмэш чодра тэхник институтысо студэнт, прэподаватэль дэн служышо-шамычын сайлымэ вашэш общо погынымаштыжэ Казанский избиратэльнэ округ гыч РСФСР дэч Национальность Совэтыш кандидатлан Арктикым сэнгэн налшэ, пэнгыдэ большэвик, акадэмик, Совэт Ушэм Гэрой-ордэноносэц Отто Йульэвич Шмидтым выдвигатлаш пунчалын.

КАПИТАЛИЗМ МЭМНАМ ПЭШ ЧОТ ЫНДЫРЭН

ЧЫЛА ШИНЧЫМАШЭМ ЙОЧА ВОСПИТАТЛЫМАШКЭ ПУЭМ

Кугыжан Россий годсо школышто шэмэр йочан орланэн тунэммыжэ нэргэн изишак ойлынэм.



Мый кугыжан Россий годым, 1890 дэн 1893 ийлаштэ Кузнэцово школышто тунэмынам. Вигак каласаш кўлэш, тидэ шучко жапыштэ тунэмаш пэш йöсö ыльэ. Школышко мый эрэ лўдын коштынам. Шукыж годым мöнгö шортын толашат вэрэштын.

Тунам мэмнан гай йорло крэсаньык йочам пийланат шотлэн огытыл. Тўрлö сэмын мускылэныт, пулвуй ўмбак, пурса ўмбак шындылыныт. Попын молитва тунэмаш пуымо заданьыжым шуктэн от тол гын, тунамак кок-кум часлан пулвуй ўмбак шында ыльэ. Кэчын гайак вуй ўмбалнэ линэйка пöртын.

1897 ийыштэ Царэвококшайский 2-х классный училищым пыкшэ гына тунэм пытарышым.

1899 ийыштэ, 17 ийаш рвэзэ Алэксэйэвский Цэрковно-приходский школыш туныктышылан кайшым. Тыштэ кок ий тылзылан 10 тэнгэ пашадар дэнэ туныктэн илышым. А вара мыйым Моркыш колтышт. Тушто кум ий чоло туныктышым.

Рэвольуций дэч вара пийалан совэт йочам уло кумылэм пыштэн воспитатлэм. Мый тэний у тунэммэ ий гыч Йошкар-оласэ 5№-ан школын 3-шо классшым туныктэм. Мыйын классыштэ чылажэ 39 йоча тунэмэш. Мыйэ уло шинчымашэм пыштэн, коммунист шўлышэш нуным воспитатлэм.

Партий да Совэт правитэльствэ учитэль вэрч пэш чот тыршат. Мый рэвольуций дэч ончыч 10—20 тэнгэ пашадарым налын илэнам. А тэний 330 тэнгэм налам. Ындэ 39 ий туныктышылан пашам ыштэм. Но тугэ гынат, мыйын нимогай ойгат укэ, чонэмлан эрэ рвэзыла вэлэ чўчэш.

Логинов С. А.

ОЖНО ШОЙАК ДЭНЭ ВУЙЫМ АҤЫРТАРЭНЫТ

ИАЛТАЙ КУГЫЗАН ШАРНЫМАШЫЖЭ ГЫЧ

Тэ, йоча-шамыч, пийалан, чапле пагытыштэ шочын улыда. Пэлэдалтын кушкыда. Тэмдэлан кумда корным почмо. Тэ тунэмаш правам улыда. Тэмдан кокла гыч шукыжо льотчик, инжэнэр, врач, артист, поэт-шамыч кушкыт. Тидым ужын мый шуко шонэнам: кызыт рвэзэ лийшаш ыльэ да тэмдан дэнэ пырльа кушшаш ыльэ. Тыгай пийалан илышым ужын коч кöват, илалшырак йэнгын, ушышкыжо тошто, каргымэ илыш толын пура. Тунам каплан „шыр-р" тўчэш, тошто илышым шарнэн паразит-шамычлан шыдэт лэктэш.

Ожно илыш тыгай ыльэ: мый школыш кок ий кошташ тöчышым. Вэт мыйын гайэм школыш коштшо пэш шагал ыльэ, шукыжо школым йöршынак ужын огытыл. Йатыржэ школыш ик кок ий коштыныт да чарнэныт. Тунэмаш эрык лийын огыл. Школышто йоча-шамычым калэчитлымаш, вуйым аҥыртылмаш—тунам тўҥ вэрым налын шогэн.

Школышто тыгай шучко рэжим улмылан лийынак мэ пэш лўдына ыльэ. Мэмнан тунэммэ годым кажнэ шуматкэчэ йэда „закон божий" дэнэ мэмнан вуйым аҥыртарат ыльэ.

Мый шарнэм: поп эрэ молитвам тунэмаш пуа ыльэ. Тунэмаш ок лий—моткочак нэлэ. Тунэм от шукто гын, сангатым ончылгочак удыраш тўнгал—линэйкэ вэрэштэш.

Адак попын оҥай койшыжо ыльэ. Тудо ойлаш тўнгалмыж годым уло кэртмыжым кычкырал шында, кок кидшым чумыртэн ўстэмбалым мушкындэн колта. Мэ чыланат вараш дэч лўдшö чывэ гай лўдын шинчэнна. Садланак мэ поплан пэш шыдэшкэна ыльэ. Мэмнан кокла гыч поплан ўчым шукташ шонэн коштшыжо шуко лийын.

Икана поп мланна кужу молитвам (лўмжым мондэнам) тунэмаш пуэн. Мэ тунэмын шуктэн огынал. Попын каргашаш тўнгалшыжым ончылгочак шижынна. А мэмнан классыштэ тунэмшэ, полмэзэ Ильуш поплан ўчым шукташ шонэн (тудо кызыт укэ, империалист сарэш колэн). Тудо поп толшаш шуматкэчын школыш тыгыдэ имэ-шамычым погэн кондэн да тугышт-тугышт ўстэмбакэ кырэн.

Оҥгыр йўк шэргылтэ. Пэрвойак „закон божий" урок лийшаш. Омса почылто, луж-луж ошкылын, жава гай нэран поп толын пурыш.

Эн пэрвойак молитвам мурыктыш. Вара ўстэл дэк толын шогальэ, кок кидшым кўшкö нöлтыш. Умшажым карэн кычкырал шындыш:

— Ну-у! Каласыза, кö тугай апостол?!

Шып. Иктат пэлэштышэ укэ.

Ну у! Каласыза! Нолнэр-шамыч!—манын поп кычкыральэ, уло вийжэ дэнэ ўстэмбалым мушкындэн колтыш. Кидшэ лачак тыгыдэ имэ-шамычыш логалын. Поп шижын кэртдэ:

— Нолнэр-шамыч! Апостолисты дураки! Каргымэ-шамыч!—ойлышт пытарыш, тэмдалан каласашат сöралэ огыл. Поп опэмэ, йошкаргыш. Кидшым нулэн-нулэн ошкыльо. Тулэч вара тудо поп мэмнан дэкэ ыш тол.

Тэ, йоча-шамыч, попын шойакым туныктымыжым шкэат ужыда. Поп „закон божийым", „йумым", „апостол - шамычым" пагалаш туныкта. А шыгыр жапыш шуэшат „Апостолисты дураки" манын урмыжэш. Мый ындэ рашак палэн налынам, ожно шойак дэнэ, кўлэш огыл дэнэ гына мэмнан вуйым аҥыртарэн улыт.

А кызыт школышто илыш вэс корно дэнэ кайа. Пэнгыдэ, сознатэльный дисциплинэ шындалтын. Туныктышо, тунэмшэ-шамыч тўшка вий дэнэ наукын курыкышкыжо кайат. Кызыт туныктымо паша ик цэльым—коммунизмым ыштэн шуктышаш цэльым—шындэн, тудым шуктышаш вэра кучэдалэш. Кызыт мэмнан уныкана-шамыч сталинский кэчэ дэнэ шуаралтын кушкыт.

Н. Шабруков возэн налын.

Каргымэ рвэзылык

Тэний 65 ийыш тошкалынам. Тыжэчын 45 ийжым орланэн, шортын-ойгырэн эртарэнам.

Ачам дэч вич ийаш тулыкэш кодынам. Авай сокыр ыльэ. Мыйым ончышо иктат лийын огыл. Тулыкэш кодмылан да пэш йорлын илымылан кöра, 6 ийаш улмэм годымак йодышташ кайаш логалын. Иатыр ий жап тупэм котомка кырэн. Шужымаш, кылмымаш дэч посна ик кэчыжат эртэн огыл. Кушан шуйн—тушак возынам да малэнам. Мо вэрэштын—тудым чийэн коштынам.

— Авай, тыгэ орланэн коштмэм лучо аза ончышылан кайэм?—манын 8 ийаш улмэм годым авам дэч йодым.

— Окмак, тыйым кö налэш!—авам ойлыш. Чынак ожно пашам муаш, изи йэнглан огыл, кугу йэнгланат пэшак йöсö ыльэ.

Ик чодра промышлэнник дэкэ аза ончышолан пурышым. Мланэм тылзэш 50 кумыр пашадарым пыштыш. Нунын пийлан пукшымо кочкышышт дэнэ илэнам. А пашам гын йўдшö-кэчыжэ ыштэш логалын. Мыйак азам ончэнам, шэм вургэмым мушкынам. Кочкаш йамдыклалаш полшэнам. Кум ушкалым, кок имньым пукшэнам. Тыгэ 12 ий нарэ йöсым чытэн илаш вэрэштын.

Вара, 20 ийаш улмэм годым помэщик Иван Ананьйэвич дэкэ паша ышташ кайышым. Тушто йатыр ий вургэмым мушкын илэнам. Эрдэнэ 2-3 шагатлан кочдэак толам да мончаш олтэм ыльэ. Вўдым ырыктэм, вара мушкаш тўналам.

Кэчвал мартэ йöршын "кочдэ пашам ыштэм ыльэ. Тöра-шамыч кэчвал лишан кыньэлыт, шкэшт сайын кочкыт-йўыт. Вара кухарькышт пöртончыл омсаш лэктын шогалэшат пийым кычкырымэ сэмын кычкыра ыльэ. Толатат омса дэкэ шинчын йўштö вўд дэнэ пашкыдэ киндым кочкат, йужгунам кум кэчэ шинчыштэ шўрыштым пуртэн шындат. Шылым, альэ моло сайрак кочкышым тушто ныгунамат ужын омыл. Эрэ вурсэныт, чўчкыдын кырэныт.



Тыгак Наумов помэщик дэнэ орланэн илэнам.

Пэш шуко шинча вўд йогэн, пэш шуко ойгым чыташ пэрнэн. Кызыт тоштым шарнэт гын, капэтлан шокшо вўд опталмыла чўчэш. Вэт мый вэлэ огыл илэнам. Кугыжан Российыштэ миллион дэнэ шэмэр калык мыйын сэмынэм орланэн. Капиталист, помэщик кулак-шамыч мэмнан вўрым йўын илэныт.

20 ий ожно Лэнин-Сталин вуйлатымэ пролэтариат йорло крэсаньык дэнэ пырльа капиталист-шамычын властьыштым сўмырэн совэт властьым ыштыш. Эрык тольо, илаш каньылэ лийэ. Мый рэмэслалан туныктымо школыш паша ышташ пурышым. Ўдырэм тунэктэн шуктышым. Коктын пашам ышташ тўнална. Изин-изин оксам погэн, государствын полшымыжо дэнэ пöртым ыштышым.

Ындэ мыйат моло сэмынак уланын, сайын илэм. Мыйын ўдырэм, уныкам-шамыч тунэм лэктыныт.

Вашкэ Совэтыш сайлымаш шуэш. Мый эн пэрвойак мланна, шэмэр калыклан пийалан илышым кондышо, тўньасэ пролэтариатын вождьшо Иосиф Виссарионович Сталинлан голосоватлэм.

П. Р. Ситонина.

Йошкар-Ола.

Вэрховный Совэтыш сайлымашлан пионьэр полыш

Ронгэ кыдалаш школышто тунэмшэ, пионьэр-шамыч Вэрховный Совэтыш сайлымашлан йамдылалтмаштэ вийан участвоватлат. Тэвэ Комэлина Льудмилан звэнаштыжэ улшо пионьэр-шамыч Вэрховный Совэтыш сайлаашлан ача-аваштым да пошкудо-шамычыштым лудаш, возаш туныктэн шуктэныт. Тугак Гущина Лэнан звэнажэ Сталинский Конституцийым да у Сайлымэ Законым йашыштлан умылтара. А Просвирьакова Анан звэнажэ сайлымэ кэчылан шкэ колхозыштыжо йошкар пусакым, колхоз правлэний пӧртым сбрастара. Пионьэр-шамыч сайлымэ кэчылан шкэ ача-аваштым сайлымашкэ колташлан посна пӧртым сбрастараш пижыныт. Тушко 12 дэкабрьыштэ изи йоча-шамычым погэн, модыкташ да монь тӱҥалыт. Рвэзэ-шамыч плакат-шамычым возат, тӱрлӧ модышым ыштылыт.

Кызыт отрьад шашкэ, шахмат турнирым эртара.

Голубцэв В. Ф.

Конституций дэн Сайлымэ законым тунэмына

Мэ, VII-шэ классыштэ тунэмшэ-шамыч Сталинский Конституцийым да Вэрховный Совэтыш сайлымэ законым тунэмаш посна кружокым организоватлэна.

Тунэмшэ-шамыч заньатыйыш чыланат коштыт. Кружокым Сэргэй Григорийэвич сай вуйлата.

Мих. Пэтров

Морко район, Азйал пэлэ кыдалаш школ.

* * *

Мэмнан Пӧтйал пэлэ кыдалаш школышто Вэрховный Совэтыш сайлымэ положэньым тунэмашлан кажнэ класслаштэ посна урок эртаралтэш. Урокышко тунэмшэ-шамыч чыланат коштыт.

Шкэ шинчымашыштым мӧҥгыштышт йашыштлан умылтарат.

Васильэв Иэвдоким.

Сотнур район.

* * *

Кой-сола пэлэ кыдалаш школышто (Шӓрнур район) Вэрховный Совэтыш сайлымэ положэньым тунэмашлан посна кружокым почмо. Заньатый арньалан кок кана лийэш. Урокышко тунэмшэ-шамыч куанэн коштыт.

Иванов И.

Мэ ача-аванам туныктэна

Мэ, Коклала пэлэ кыдалаш школышто тунэмшэ-шамыч (Шӓрнур район) школ гыч миймэкэ шкэнан ача-аванам лудаш, возаш туныктэна.

Нуно кызыт лудын, сэрэн мошташ тӱҥалыныт. Вэрховный Совэтыш сайлымэ кэчылан нуно чыланат грамотный лийыт.

Горинов Микал.

— Октьабрь пайрэмлан йамдылалтмаш —



Нартас йал озанлык училищысэ полэводчэский отдэлэньын 1-шэ курсыштыжо тунэмшэ-шамыч (шола гыч) Куршаков И. дэн Суслов Октьабрь пайрэмлан плакатым возат.

ОКТЬАБРЬ ПАЙРЭМЛАН ВИЙАН ЙАМДЫЛАЛТЫНА

Кодшо ийын мэмнан школышто пионьэр дэнэ паша ыштышэ пктат лийын огыл. Тунэммэ ий мучко пионьэр сборым ик канат ужын огынал. Садланак тунам мэмнан школыштына нимогай дисциплинат укэ ыльэ.

Тэний Сотнур райкомол пионьэр вожатыйлан Марийа Даниловнам колтыш. Тидлан мэ пэш чот куанышна. Марийа Даниловна толмыж кэчак мэмнан пионьэр отрьадын илышыжым палэн налын, тунамак паша ышташ пижэ.

Мэмнан школышто 3 отрьад, чылажэ 98 пионьэр уло. Ындэ пашалан вийан пижына. 10 кэчэш ик кана звэна сборым да тылзэ вуйэш ик кана отрьад сборым эртарэна.

Кызыт октьабрь рэвольуцийын 20-идалыкшылан чыла шот дэнат йамдылалт шуынна. „Щука" лӱман пийэсым, концэртым, кушташ посна йэҥшамычым да физкультур номэр-шамычым йамдылэнна.

Тидэ жапыштэ уло вийнам пыштэн классэнам сылнэштараш пижынна.

Пионьэр-шамыч: Сидоров И., Соловйов, Николайэв Сэмонов да Григорйэв.

Сотнур район, Пӧтйал П.К.Ш.

* * *

Мэ, тунэмшэ - пионьэр - шамыч Октьабрь рэвольуцийын 20-идалыкшылан вийан йамдылалтына.

Кажнэ тунэмшэ-шамыч „отлично" отмэткым налшаш вэрч соцсорэвнованьым кумдан шарэнна. Октьабрь кэчылаштэ Пушкинын возымо „Цыганы" поэмым модын ончыктэна. Адак хоровой кружок выступатлашлан тӱрлӧ сылнэ муро-шамычым йамдыла.

Тунэмшэ - пионьэр вий дэнэ пырдыж газэтым да диаграммым ышташ пижынна.

Гэрасимов Саньу.

Оршанкэ район, Вэликополь пэлэ кыдалаш школ.

Альбомым ыштэна

Октьабрь рэвольуцийын 20-шо идалык пайрэмлан мэ пионьэр пӧлэкым йамдылаш пижынна.

Кызыт тунэмшэ - пионьэршамыч вий дэнэ альбомым ышташ тӱҥалынна. Тушко тӱрлӧ сылнэ сӱрэт, почэламут, ойлымаш да очэрк - шамычым пуртэна.

Тидэ альбом мэмнан пӧлэкна лийэш.

Сэргэйэв Саньу.

Сотнур район, Кугу-Корамас пэлэ кыдалаш школ.

Хоровой кружокым почна

Шукэртэ огыл мэ школэш мураш тунэммэ кружокым почна. Кружокышко тунэмшэ-шамыч куанэн коштыт.

Кызыт Октьабрь рэвольуцийын 20-идалыкшэ тэммэ пайрэмлан вийан йамдылалтына. Тӱрлӧ муро-шамычым тунэмына. Кружокым Кудрьавцэва Ана сайын вуйлата.

Гуськов А.

Сотнур район, Курык-Ӱмбал тӱҥалтыш школ.

Кӧ мыйын почэш?

Октьабрь рэвольуцийын 20-идалыкшэ тэммэ лӱмэш соцсорэвнованьыш ушнэн газэт шараш вийан пижым.

Тидэ тылзыштэ 90 экзэмпльар тӱрлӧ газэтым шарышым, нинын кокла гыч 70 экзэмпльаржэ „Йамдэ-лий", а молыжо „Рвэзэ-коммунист" дэн „Клич-пионера".

Газэт шараш ончыкыжымат вийан пижам.

Пионьэр - тунэмшэ - шамыч кӧ мыйын почэш?

Бэрников Миклай.

Ронгэ район, Руйа-сола пэлэ кыдалаш школ.

Кум оборонно значок вэрч

Мый Октьабрьын XX-шо идалык пайрэмжым кум оборонно значок дэнэ вашлийам.

Кызыт мыйын оҥыштэм кок оборонно значок уло. Октьабрь пайрэм маркэ кумышто оборонно значоклан—БГТО лан нормым сдаватлэм.

Фэдотов А.

Пэктубай район, Чиркэ пэлэ кыдалаш школ.

* * *

Руйа - сола пэлэ кыдалаш школышто (Ронгэ район) тунэмшэ—пионьэр-шамыч октьабрь рэвольуцийын 20-шо идалыкшылан кажнын оҥыштыжо кум обборонно значокшо лийжэ, манын нормо сдатлаш вийан пижыныт.

Тэвэ шукэртэ огыл VII классыштэ тунэмшэ Гаврилов Иыван, Мусанов Элэксэй, Загайнов Микалат, Эктуганов Павыл да Силандэв Павыл БГТО, ГТО да Ворошиловский стрэлок значок шамычлан нормым здатлэныт.

Кызыт нунын оҥыштышт—кум оборонно значок!

Ильан Иапык.

Октьабрь пайрэмыш сэҥымаш дэнэ лэктына

Мэ тунэмшэ, пионьэр-шамыч Октьабрь рэвольуцийын 20-идалыкшым сэҥымаш дэнэ вашлийына. Кызыт уло вийнам пыштэн йамдылалтына. Кажнэ классэш сылнэ сӱрэтан пырдыж газэтым луктына. Хоровой кружок сылнэ муро-шамычым тунэм йамдылэн.

Кажнэ тунэмшэ йоча-шамыч ваш-ваш сорэвноватлат, тугак школнат Краснойар ПКШ дэнэ сорэвноватла.

Никитин Микал.

Звэнига район. Кужмарий пэлэ кыдалаш школ.

Мамайэв фото апаратым ышта

Шукэртэ огыл мэмнан школышто фотокружок почылто. Кружок почылтмылан йоча-шамыч пэш чот куанэныт. 60-тунэмшэ кружок члэнлан возалтын. Нуно чыланат кружокышто пашам вийан ыштат.

Тэвэ VI классыштэ тунэмшэ Мамайэв Иыван Октьабрь рэвольуцийын 20 ийдалыкшылан фотоапаратым ыштэн шукта.

Кошкин Пэтр.

Торйал район, Кӱптӱр пэлэ кыдалаш школ.

Концэртым йамдылат

Ташнур тӱҥалтыш школышто тунэмшэ - пионьэр-шамыч (Звэнига район) Октьабрь рэвольуцийын 20 идалыкшылан концэртым йамдылат.

Кызыт тунэмшэ - пионьэршамыч мураш, кушташ тунэмыт, почэламут каласаш йамдылалтыт.

Литвин Иыван.

100

Рэспубликыштэ

Кӱчык увэр-шамыч

Кугу-Корамас пэлэ кыдалаш школышто (Сотнур район) пырдыж газэт 10 кэчэ вуйэш лэктын шога. Газэтэшнэ „Вэрховный Совэтыш сайлымэ положэным“ умылтарэна. Школ илышым эрэак ончыктэн шогэна. Газэт сӧралын лэктэш, рвээшамычлан пэш кэлша.

Сэргэйэв Саньу.

* * *

Кужмарий пэлэ кыдалаш школышто (Ронгго район) 5-шэ классыштэ тунэмшэ Камайэв Паймэт 25 экзэмпльар „Йамдэ лий“ газэтым шарэн.

Ивук.

* * *

Кузнэцово пэдучилищын (Йошкар-Ола район) II-шо курсыштыжо тунэмшэ Гарашкин дэн Смирнов Гэна кум оборонно значоклан чыла нормым сдатвлэныт. Тидэ—нунын Кугу Октьабрь пайрэмлан пӧлӧкыштым.

Фэдотов Йыван.

Библиотэк почылто

Мэмнан Льульпан йоча пӧрт пэлэн (Оршанкэ район) шукэртэ огыл библиотэк почылто. Тыштэ тӱрлӧ сай книга-шамыч улыт. Тэвэ Пушкинын, Л. Толстойын, Горькийын, моло кугу писатэль-поэт, шамычынат возымыштым йоча-шамыч йӧратэн лудыт.

Токмэтов Н.

Фото кружокна пашаш пижын

Мэ, Шэрнур пэдучилищыштэ тунэмшэ - шамыч шукэртэ огыл школэшнэ фотокружокым почна. Кызыт кружок пашаш вийан пижын. Октьабрь тылзыштэ кок кана заньатийым эртарышна. Заньатийыш кружок члэн-шамыч чылан коштыт. Фото кружок вуйлатышэ И. В. Грэзин сайын туныкта.

Д. Валья.

Иара жапым вэсэлан эртарэна

Мэмнан Мата-Родо кыдалаш школышто каныш жап вэсэлан эрта. Пэрэмэн годым чыланат школ кудовэчыш лэктын тӱрлӧ модыш дэнэ модына: гармоньым шоктэна, мурэна, куштэна. Адак йошкар пусакыштэ шашкэ, шахмат, домино, молат уло. Мэ пэш куанэн модына.

Сылнэ литэратурым, газэтым, журналым эрэ лудын шогэна. Тыгэ мэмнан каныш жапна вэсэлан эрта.

Йамбарцэв И.
Параньгэ район.



Марбумстройысо пэлэ кыдалаш школын 6-шо классыштэ тунэмшэ пионьэр-шамыч Октьабрь рэвольуций пайрэмлан вийан йамдылалтыт.

Сӱрэтыштэ: пионьэр-шамыч кушташ тунэмыт.

„ФАШИЗМЫМ СЭҤЫМЭШКЭ КУЧЭДАЛАШ СӦРЭНА“

СССР-ын Валэнсийысэ (Испаний) полпрэдствыжэ тыгай письмам налын:

„Н-ский дивизийын сусыржо дэн чэрлыжэ-шамыч да мэдицин пэрсоналжэ СССР-ым—тӱньамбал пролэтариатын кугу родинжым Кугу Социалистичэский рэвольуцийын 20-шо идалыкшэ дэнэ саламлат. Руш йолташ-шамыч! Испан-шэмэршамыч шкэ родинмыштым фашист дэн вэс эл захватчик-шамыч дэч эрыктышаш вэрч кучэдалыт. Мэ айдэм тукым кучалтшэ фашизмым сэнгаш сӧрэна. Ончыкылык мэмнан. Мэ сэнгэна, вэт мэ шкэтын огынал: тэ мэмнан дэнэ улыда, тэ кучэдалмын нэлылыкшым да орлыкшым мэмнан дэч ончычтэн эртарэн, млавна сочувствоватлэда.

Тэ савдэнэ сэнэн улда, вэт тэндан рэвольуцийлан достойно рэшимостьда, вийда ылья. Окопышто налмэ сусырнам эмлэн, госпитальыштэ кийшэ, мэ тэндан нэргэн эрэак шонэна, мэмнан дэк тэндан симпатийдам нигунамат огына мондо. Мэмнан олала дэн йаллам фашизмын варварла шалатымашкыжэ йэвропэйский эл-шамычын нимом шиждэ ончымышт жапыштэ, тэндан куатлэ йӱкда, ик шкэт искрэний да чэстный йӱк, ӱдрамаш дэн йоча пуштэдышэ шамычым разоблачитла.

Тэндан сэмывак пашазэ классын мом ыштэн кэртмыжым уло тӱньалан ончыктышлан мэ тланда фашизмым сэҥымэшкэ кучэдалаш сӧрэна.

Вийан лийжэ СССР, уло тӱньасэ шэмэр-шамычын свэточшо!

Вийан лийжэ уло тӱньасэ шэмэр-шамычын вождьышт Сталин йолташ—гэроичэский Испанийын эн сай защитникшэ! Вийан лийжэ эрыкан да дэмократичэский Испаний!“

* * *

Тидэ письма йымалнэ—.00 нарэ подпись. Иужо бойэцшэ, тидэ письмаш подписатлымыжэ годым, шкэ кидышт дэнэ тыгай лозунгым йэшарэн: „Вийан лийжэ СССР!“

Португалий—мӓтэжник-шамычлан базэ

Португалий—мӓтэжник - шамычлан войэннэ полыш пумаштэ базэ лийын. Кызыт гына кок кугу пароход Португалийэш 100 утла грузовикым, 50 самольотым да ик мыньар тӱжэм пулэмьотым мӓтэжник-шамычлан йастарэн кодэн. Португалий прэзидэнт Салазарын приказшэ почэш мӓтэжник-шамычлан кӱртньӧ корнылаштэ подвижной составын кугу ужашыжым пумо. Португалийын войэннэ прэдприйатийлажэ мӓтэжник-шамычлан пэш шуко гранатым колтылэш.

◆◆◆

Пырдыж газэтнам йӧратэн лудына

Мэмнан школышто комсомол организаций дэн пионьэр отрӓд вий дэнэ „Отлично вэрч“ лӱман пырдыж газэт лэктын шога. Газэт сылнын лэктэш. Тушко почэламутым, очэркым, шарадым да моло тӱрлӧ сылнэ статья-шамычымат пуртэна. Адак сӱрэт-шамыч газэтнам сылнэштарат.

Садлан мэ шкэнан пырдыж газэтнам йӧратэн лудына. Мыланна газэт школ илышнам, тунэммэ пашанам сайэмдаш пэш кугун полша.

Загайнов Миклай.

Мланна сэрат

Йангэлов пашатым кунам тӱҥалат?

Мэмнан школышто пионьэр отрьад уло. Но отрьадын лӱмжӧ вэлэ. Пашажэ гын, нигунарат ок кай. Тунэмаш тӱҥалмэ кэчынак вожатыйлан Йангэлов Миклайым сайлышна. Тудо ындэ мый пашам чэстнэ ышташ тӱҥалам манын, кутырыш. Но Йангэлов ойжо дэнэ гына мэмнам куандарыш. Альэ мартэн ик сборымат эртарэн огыл. Ик кана пионьэр-шамыч погынэныт ыльэ, но Йангэлов ышкак толын огыл.

Йангэлов йолташ, ончыкыжо пашам тыгэ ышташ огэш лий. Тарванаш шукэртак жап ыльэ.

Стэпанов А.
Морко район, Азйал ПКШ.

Молан мыланэм значокым огыт пу?

Мый кодшо ийын БГСО значоклан нормым пуышым. Но альэ маркэнат значокым налын омул. Кодшо ийын Крылова А. П. „вашкэ пуэна“, манын мэмнам ондалыш. Тэнийат садыгак Рьабчиков Г. И. „вашкэ пуэна“,—манын ондалкала.

Значокым кунам налына гын?

Актуганов М.
Звэнига район, Помар ПКШ.

Саньу музык шокташ йӧрата

Мэмнан школышто Злобин Саньу тунэмэш Тудо музык шокташ пэш йӧрата. Гармонь дэнэ тӱрлӧ муро - шамычым шоктэн мошта.

Саньу тунэммаштат эрэ „отлично“ отмэткэ дэнэ тунэмэш, общэствэннэ пашамат активнэ ышта.

Ласточкин Йыван.
Ронго район, Манан-Мучаш тӱҥалтыш школ.

◆◆◆

Задачэ

1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12
13	14	17	16

Тидэ клэткыштэ улшо цифр-шамычым вашгалтыл шындымэк; торэшат, кугыньэкат лук гыч лукышкат эрэ кумлонылыт (34) лэкшэ.

Захаров Йыван.
Ронго район, Кужмарий пэлэ кыдалаш школ.

Отвэтствэнный рэдактор—
К. А. ЛЭНСКИЙ.

Упол. Марлита № А—442. Тираж 15000 экз. Йошкар-Ола, Маргосиздатын 1-шэ типогр. ВЛКСМ Маробком орган. Савыктышэ „М. К.“